

MAGYARORSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy hóra . . . . . kor. 1.	Vidéken: Egy hóra . . . . . kor. 1.80
Negyedévre 3.-	Negyedévre 3.80
Félévre 6.-	Félévre 7.-
Egész évre 12.-	Egész évre 14.-

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

Felolós szerkesztő és laptulajdonos
KORBULY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt
Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.
Apróhirdetők ára: egy sor 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

Választási készülődések

Budapest, március 26.

A békóitól megszabadult nemzeti erő csak a hetvenes évek függetlenségtől duzzadó, egészséges áramlata alatt nyerte vissza igazi ruganyosságát. Az elfojtott önérzet, a multak veszteségei és a jövő édes reménye, mely kárpótolni ígért mindent: összetömörítette az akaraterőt, az igazi magyaros szellem és a közgazdasági fejlődés érdekében.

Vajjon meg van-e ma is ez a ruganyosság, ez az akaraterő a nemzet rétegeiben, melyeket Tisza Kálmán uralmától kezdve Bánffy Dezső bukásáig a hatalom minden eszközeivel: pénzzel, fenyegetéssel, csendőrszuronynyal a politikai szolgaság jármába igyekeztek terelni. Mert erre a ruganyosságra, erre az akaraterőre most is nagy szükség lesz, mikor az ország küszöbén áll egy új általános választásnak s nem lehetetlen, politikai és közgazdasági átalakulásnak.

A vidéki sajtó organumai naptól-napra tanuságot tesznek arról, hogy a nép minden oldalon, az ország minden részében erősen készülődik az új választásokra. Hogy mikor lesznek ezek az új választások, júniusban vagy szeptemberben, mindig, csak mielőbb legyenek, mert a nemzet erkölcsében még meg nem mételezett társadalma megunt már ennek a politikai erőszakban született parlamentnek működését, mely csak akkor kezdett az ischli klauzula alkotmányellenes ösvényéről a jobb utra térni, mikor gróf Apponyi Albert és társai hazafias fellépése véget vetett a Bánffy-féle rém-uralomnak s a nemzeti párt bevonulva a szabadelvű pártba, az összeférhetetlen urak minden tiltakozása dacára kezdé ott lerakni a tisztább erkölcsök fundamentumait.

Szell Kálmán miniszterelnök midőn kezébe vette a kormányzás gyeplőjét, ígéretet tett, hogy a választások tisztaságát minden körülmények közt meg fogja óvni. Ezen ígéret beváltásának egyik részleteként alkottatott meg a képviselőválasztásokban a kuriai bíraskodást elrendelő törvény. Elismerjük, hogy Szell Kálmán miniszterelnök a képviselőház egyik közéleti ülésén méltó önérzettel hívta fel az ellenzék egyes tagjait, hogy nevezzenek meg csak egy esetet is, midőn a jelenlegi kormány erkölcselen vagy meg nem engedett eszközökkel való választásra adott volna impulzust, vagy az esetleges visszaéléseket meg nem torolta volna.

Ez mind igaz, de ne feledjünk el egyet. A legtöbb törvényhatóság, a legtöbb vármegye élén ma is azok a főispánok ülnek, — ha történt is némely helyen vál-

tozás — akik egykoron a Bánffy-féle választásokat rendezték. Vajjon feltételezhető ezekről az urakról, hogy akik egykor a választási atrocitások vezetői voltak, ma felesküdték a tiszta választások fehér lobogójára és ezt az esküt meg is fogják hűségesen tartani. A marosvásárhelyi véres választás megdőbentő eseménye egészen másról tesz tanuságot.

Arra a bizonyos megalkuvást nem ismerő nemzeti akaraterőre a jövő általános választásoknál ezért is szükség lesz és ezt ne felejtsek el felébreszteni azok az igaz hazafiak, akik már most egyengetik a jövő választások talaját. De szükség lesz azért is, mert a jövő parlamentre a feladatoknak egész nagy sorozata hárul a nemzet életébe vágó fontos kérdések megoldására s kell, hogy az olyan férfiakból alakuljon össze, akik e feladatok súlyát hazafias érzelmeik gondolatával feltudják ismerni.

Gróf Apponyi Albert és társai küzdelmének sikerült a választói jogot törvényhozásilag a nemzet nagyobb rétegére kiterjeszteni. A jövő országgyűlés feladata lesz azonban, hogy azt a jogot — a magyar államiság minden sérelme nélkül és érdekeinek megóvása mellett — még nagyobb rétegekre kiterjessze. Mert le nem tagadható igazság az, hogy aki vér- és pénzadót fizet az államnak, az annak jogaiban is részesüljön.

A jövő parlamentre hárul a gazdasági kérdések egész sorozatának megoldása is. Az eddig a nagy töke hatalmával elnyomott magyar gazdatársadalom forrongásban van. Érzik, hogy odajutott, miszerint léte és nem léte forog kockán. Hisszük azonban, hogy ez a forrongás meghozza a maga hasznát s a nemzet nagy többsége felismeri annak szükségét, hogy olyan képviselőket küld a törvényhozásba, akik hivatva vannak a magyar föld érdekeinek megvédelmezésére, annak a föld érdekeinek, mely kenyeret ad a földmivesnek, a gazdának, a kereskedőnek, az iparosnak.

Nemcsak ha majd kibontva lengenek a háromszínű lobogók, hanem már most jusson mindez azoknak eszébe, akik a polgárság felvilágosítására hivatva s akik az önző, sivár élet küzdelmei közt is megőrizték lelkük nemes részeiben a költő mondását: „A haza minden előtt!”

Budapest, márc. 26.

Az összeférhetlenségi törvényjavaslatot tegnap tárgyalta tovább a reviziós bizottság. Az ülésen a kormány részéről Szell miniszterelnök, Lukács, Plósz és Hegedüs miniszterek vettek részt. A bizottság a törvényjavaslat 5. §-ának d) e) és f) pontjait a következőképp állapította meg:

Nem lehet képviselő:

d) a kormánnyal oly szerződési viszonyban álló fél, amelyben a kormány szállító, vagy bérebevevő.

E szabály nem terjed ki oly bérletre, vagy szállításra, amelynél az évi bérösszeg vagy az évi szállítás értéke 6000 koronánál nem nagyobb;

e) a kormány által engedélyezett közhasználatu vasut, közhasználatu csatorna, bármely közhasználatu közlekedési vállalat vagy bármely haszonhajtó jog engedélyese. A közhasználatu vasut vagy csatorna engedélyezése ezen pont alapján csak addig összeférhetetlen, míg az illető vasut vagy csatorna építése be nem fejeztetett, az a forgalomnak át nem adatott és felülvizsgálatból folyó összes kérdések végleg el nem intéztettek;

f) a kormánnyal üzleti viszonyban álló egyéni cég, bank vagy pénzváltó üzlet tulajdonosa vagy alkalmazottja.

A bizottság a törvényjavaslat tárgyalását ma délután öt órakor folytatja. A miniszterelnök még csak a mai ülésen vesz részt, a holnapin már nem. A bizottság a nagyhéten megszakítja a tárgyalásokat, melyeket április 13-án kezd meg újra akképp, hogy délelőtt és délután is tart ülést.

Változások a főrendek között. A főrendház, a hivatalos lap közlése szerint, Takács Menyhért játszóíprépost főpap, gróf Csáky Vidor nagybirtokos és örökös jogu főrendházi tag, gróf Nádkó Sándor nagy-szent-miklósi nagybirtokos és örökös jogu főrendházi tag nevét a főrendek jegyzékébe pótlólag beiktatta; ellenben Vértessy Sándor budapesti királyi ítélőtáblai elnök nevét, straszenburgi Arz Albert, az erdélyi ág. hitvallású evang. egyház felügyelője, főrendi tag névén, továbbá Lechner Ágost élethossziglan kinevezett főrendi tag nevét elhalálozás folytán a főrendek jegyzékéből törölte.

A magyar kvótaküldöttség alakuló ülése Szell Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter jelenlétében tegnap volt. Elnökké Tisza Kálmánt, előadóvá dr. Falk Miksát választották meg. Szell Kálmán miniszterelnök azután fölolvasta az osztrák miniszterelnök átiratát, aki azt az óhaját nyilvánítja, hogy a kvótaküldöttségek legközelebbi ülését március 28-án még pedig tekintettel arra, hogy legutóbb az üléseket Budapesten tartották, Bécsben tartsák meg és hogy minden előzetes írásbeli üzenetváltás mellőzésevel azonnal a szóbeli tárgyalás kezdődjék. A küldöttség ily értelemben is határozott. Dr. Falk Miksa előadó kérdést intézett a pénzügyminiszterhez, hogy az utolsó adatok, amelyek alapján a magyar küldöttség számításait tette, az 1897. évi zárószámadásokkal végződven, nem volna-e abban a helyzetben, hogy újabb adatokat terjeszsen elő. Lukács László pénzügyminiszter megígérte, hogy az adatokat az 1898. évi zárószámadások eredményeivel kifogja egészíteni és ezeket a legközelebbi napokban szét fogja a küldöttség tagjai között osztatni. Végül megválasztotta a küldöttség a hetes albizottságot, melynek tagjai: Tisza Kálmán, dr. Falk Miksa, Horánszky Nándor, Láng Lajos, Lukács Antal, Matlekovits Sándor és Pulszky Ágost. A küldöttség legközelebbi ülése március 28-án délelőtt 11 órakor Bécsben, a magyar minisztérium épületében lesz. Ugyanaznap délután valószínűleg már a hetes albizottságok is tárgyalni fognak.

Választási mozgalmak. A pestmegyei ráckerevei kerület függetlenségi választói Hegedüs Károly fővárosi ügyvédet kérték fel a jelöltságra. A kerületnek most a szabadelvű párti Foldvály Miklós a képviselője. — Maramaros vármegyében az ökörmizei választókerület szabadelvű polgárai Seján Antal nyugalmi vonuló kir. táblai bírót jelölték Szaploneczay Miklós mostani

képviselővel szemben. — Nagy-Szombatban Molnár János apát konferenciára gyűjtötte össze a néppárt híveit, hogy a néppártot újra szervezzék. Az értekezlet gróf Zichy Jánost jelölte.

Változások a főispánok között. A főispánok körében történő változások híresztelése újra lábra kapott. A legfrissebb hírek közül kettő meglehetősen régi keletű. Az, hogy Horváth Béla megy, Esztergom megyébe és Hont megyébe az ő helyére Lits Gyula van kiszemelve. Ennél újabb az, a miniszterelnök nem fogadta el Molnár István főispán lemondását s így a főispán megmarad állásában. Valamint az a verzió is érdekes, hogy gróf Hugonnay József, Szatmár megye főispánja lemond állásáról és helyébe gróf Teleki Gézát fogják kinevezni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 26.

A képviselő urak nem éppen ünneputáni hangulatban vannak, sőt inkább nagy izgatottsággal tárgyalják már a folyosókon az Adria ügyét. Fiume mellett a tenger lehet ugyan csendes, de itt a kedélyek egyáltalán nem esendesek.

Fél tizenegy óra után nyitja meg Perczel Dezső elnök az ülést s hitelesítettén a jegyzőkönyvet, beterjeszti az időközben érkezett irományokat s ezek között Morzsányi Károly mandátumát, melyet kiadnak az állandó igazoló bizottságnak.

Napirend előtt csakugyan felszólalt Rosenberg Gyula és insinuációnak mondja Rakovszky támadását. Csak röviden azt mondja, hogy akitől Rakovszky azt hallotta, hogy ő részt vett az Adria közgazdasági tárgyalásán — az hazudott.

Rakovszky István nyomban felel és bebizonyítja, hogy Rosenberg a miniszteriumban részt vett a hajózási anketen s ott védte az Adria érdekeit.

Rosenberg Gyula: Az nem a közgazdasági bizottság.

— Csak legyünk türellemmel. Rosenberg Gyula az anketén is csak Rosenberg Gyula. Abban különben tévedett, hogy Rosenberg a gazdasági bizottság ülésén részt vett.

Rosenberg erre azzal válaszol, hogy a tévedés beismerésével a dolog el van intézve. A hajózási anketen ő, mint az Adria megbízottja je-

lent meg s ez nem inkompatibilis a képviselőséggel — mondja nagy zaj, és ellenmondás közt.

Ezután még Lukács Gyulának volt napirend előtt elintézni valója. Kikérte magának, hogy őt azért, amiért a magyar tengerészet érdekében önzetlenül fáradozott — meggyanusítsák. Rakovszky kijelenti, hogy esze-ágában sem volt Lukácsot meggyanusítani. Ezzel azután egyelőre szent lett a béke.

A napirend során, az Adria szerződéséhez gróf Tisza István szól elsőnek.

Higgadtan kezdi beszédét azzal, hogy miután Hegedüs miniszter megígérte, hogy kimerítően fog az egész dologról nyilatkozni, ő csak azon részletekkel foglalkozik, melyekért őt Rakovszky támadta. Az Adria megérdemli a szubvenciót, mert az átmeneti forgalomban veszít s azért több hajójáratot kell fentartania. Az Adriának a tiz új hajót igenis fel kell építeni, mert ha, nem tiz éven át 415,000 koronát kell visszafizetnie. Kijelenti, hogy Rakovszky összes állításait hazug forrásokból merítette. Nagy zaj támad erre az ellenzéken s egy kiáltás átsüvölt a jobbra:

— Ebből még baj lesz.

Felolvassa ezután gróf Tisza Rakovszky beszédének azon passzusát, melyben ez állítja, hogy az Adriának a közlekedési bizottság jelentése szerint 194,000 forint hiánya van, melyet csak azért tüntetnek fel, hogy az Adria szubvenciót kapjon. Ez is alaptalan állítás. (Nagy zaj.)

Rakovszky: Itt van a közlekedésügyi bizottság jelentése.

Molnár Jenő: 194,000 korona hiányt mutatnak ki.

Tisza István: (Éles hangon.) Az Adriának. Ne tessék alaptalan dolgokban vendégszerepelni. Óriási zaj támad erre az ellenzéken.

— Heltai ne vendégszerepeljen az előadói széken — kiáltja Rakovszky.

— Itt az akták beszélnek — mondja Polónyi.

— Kötekedést itt nem tűrünk. Itt nem párbajról van szó, hanem az igazságról — kiáltja Ugron.

Tisza István: Mit tetszett mondani?

Ugron Gábor megismétli szavait.

— Nekem csak egy párbajom volt és semmiféle érdemleges kérdést párbajjal nem fogok elintézni — szól Tisza István, aki azután tovább védte az Adriát. Mikor ő 11 év előtt az Adria igazgatóságába lépett, senki sem vádolta inkompatibilitással. Szerinte a törekvő közgazdasági

ténykedés nem ütközik össze a képviselőséggel. Szemlét tartott maga fölött, hogy miféle gazdasági állásáról mondjon le és a Boszna-Lenderbanknál viselt állásáról le is mondott.

— De csak egyről! — szól közbe Rakovszky. Mért nem a többiről.

— Mert azokban nincs összeférhetlenség.

— Nem áll! — kiáltják az ellenzékéről. Gróf Tisza István ezután azt mondja, hogy ő maga iránt mindenkor a tisztesség és becsület legszigorubb mértékét alkalmazta, ezt elvárja másoktól is. Az elmúlt 25 év gazdasági eredményeit senki sem tagadhatja.

— Nem áll! Csak arról a 25 évről ne beszéljen! — kiáltják nagy zaj közt az ellenzéken.

Gróf Tisza István ezután azzal fejezi be beszédét, hogy ezeket az eredményeket lehet letagadni, de bepiszkitani nem engedi. (Nagy zaj az ellenzéken, éljenzés a széljobb egy részén.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a tegnapi viharok után ő teljes nyugalommal szól a kérdéshez. Midőn az állam az Adriának először megadta a szubvenciót, akkor a magyar tengerhajózás alapjait rakta le, — mondja a szabadelvű párt nagy helyeslése közt. Mikor először a Ház elé került az Adria szerződése, akkor nem kiabálták, hogy botrány, sikkasztás, hanem még az ellenzék sem ellenezte azt, sőt egy olyan ideális képviselő Törs Kálmán, üdvözölte is a javaslatot.

Pichler Győző: Nem az a kérdés, hogy akkor mit montak, hanem mit mondunk mi most.

Nagy zaj támadt erre az ellenzéken, az elnök rendre utasítja Pichlert, Hegedüs miniszter pedig azt kérdi, hogy mivel szolgált rá erre a felháborodásra. Azután azzal folytatja, hogy az Adriának nem adott monopoliumot, hiszen bizonyos kiváltságot minden közlekedési vállalat élvez. Ő Fiume számára ezzel a javaslattal nagy forgalmat akar biztosítani s hajójáratokkal összeköttetést teremteni idegen kikötőkkel, — mondja a jobboldal helyeslése közt. Hogy miért kellett most meghosszabbítani ezt a szerződést.

— Ez a kényes kérdés — kiált Rakovszky.

Hegedüs Sándor: Megnondom. Ő egy öntudatos közlekedési politikát akar folytatni, azért. Hiszen most vannak folyamatban a vámtárgyalások s nem vesszük-e észre, hogy elakarják vágni egész külkereskedelmünk fonálát. Ez ellen nekünk előre kell védekeznünk, ezek a

A MAGYARSÁG TÁRCAJA.

Színházi levél.

A Magyarországi eredeti tárcája.

Budapest, március 26.

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Színházba vitt újra a köszvényes lábam. Már tetszik tudni, mi vén legények inkább mulattatjuk magunkat, mint mulatunk. Hej, hej, idők változása, tavasz nyílása, de elmúlt a ti varázsotok! Már nem a szivemben érzem forradalmát ennek-annak, hanem a lábamban. Átkozott köszvény!

A köszvényes lábról szólván, dulok-fulok mindig, hahogy színházba megyek. Mert ime gunyosan veti felém lábát a rivalda előtt a ruzsnya kis táncosnő, ki a levegőben lábával írja le a mondókáját, míg én, sziszegve szorongatom a szárcsontomat. Hiába, a lábak, a lábak beszélnek most a színpadon valami szövevényes, zagyva angol dialektusban!

Üsse kő, mégis csak jobban megérttem a mi nyelvünket. No, hanem itt jó lesz tán egy kicsit megállapodni. Merre, hol rejtőzik a mi nyelvünk, a mi zamatos, jó magyar nyelvünk, amelynek zengése olyan mint a pengő ezüsté, éree mint a vert aranyé? Nagy sor ám erre megfelelni. Tán a vidéken még él valahol, de ide-

fént, ebben a szépséges szép nagy városban már alig ismerik. Én így látom, így tudom.

Író emberek munkáiban hiába keresem, utcán sohse hallom. No a színházban még ugye. Tán ha néhai való derék pennás ember munkáját támasztják fel halottaiból néha napján kegyeletből, kegyelemből.

Pedig volna egy hely, hol még ápolni kellene, lehetne ezt a zengő nyelvet, az igazit, a szüztisztát, a magyart. A népek a theatruma ez a hely. No, nem mondom, néha megcsik, hogy fölseng ott a mi nyelvünk is, de mikor? Valamelyes ünnepnap, vasárnap. Már hogy tegnap és tegnapelőtt is.

Igy. Hát tetszik tudni, nagy lélekgyönyörűség fog el engem ilyen alkalomkor. Már mint tegnap is, tegnapelőtt is. Megyek népszínművet nézni és igyekszem fölfrissülni az én szép magyar nyelvem zengésére, muzsikájára. És van egy asszony, egy áldott asszony, aki segít nekem ebben. Aki, mikor e szép nyelven kezd beszélni, mintha egyedül nekem szólna, nekem beszélne. A nemzet-géniusz nagyasszonya ő, Blaha Lujza. Én Istenem, hát ezért az asszonyért pusztán élnie kellene a népszínműnek. És mennyire nem él!

Egy kicsit tündööm, hogy miért halt meg annyira e magyar színpadi műfaj, a magyar művelődés ez erőssége és úgy vélem, rátalálok a nyitjára.

Hát bizony csak a pennás embereinkben van a hiba. Nem tudnak népszínművet írni, hiába! Vagy tán nem akarnak. Ott van egy uj-kori népszínműíró, akinek feltűnése szinte tűne-

ményes volt, akire rámondták; „Ime az uj-kori Tóth Ede!”, vidéken kóborló színész volt, fölfedezték, Pestre hozták és hova jutottak vele? Ir, ir, de nem sok a köszönet benne. Becsülettel végzi pedig a dolgát, tán lelkiismerettel is, de mi haszna belőle a magyar népszínműírásnak? Tegnap „Az ördög mátkáját” néztem tőle. Mennyi banálítás, Istenem, a régi műmassza, sablon, sablon! Pedig ettől az embertől sokat vártak. És csakugyan ő a legfigyelemre méltóbb talantum a többi népszínműíró között. Hát akkor mit mondjak a többiről?

Ez az én véleményem tisztelt szerkesztő uram! És nem hiszem, hogy túloznék. Ami népszínműíróink nem vesznek fáradságot maguknak, hogy lassanak egy kicsit, hogy belássanak a magyar nép szívének mélyébe, a magyar föld termékeny humuszába, amelyből annyi virág és kalász fakadoz ki! Minek az? Előveszik a régi népszínművek receptjét és ennek előírása szerint összekotyvasztják a darabjukat. Nem jól van ez így.

Kiepéskedtem tehát magamat. Szeretnék sok mindent írni még e kérdéssel kapcsolatban, de máskorra hagyom. Arra, hogy kikacagjanak az angol-kóros emberek, elég ez is. Ha majd újra levelet írok, tán némi tanácsokkal is fogok szolgálni az ujjakkori magyar népszínműíróknak. Csak fejbe ne verjenek érte.

Amelylyel maradtam Szerkesztő urnak őszinte híve:

Patifár József.

törekvések nem váratnak tíz évig magukra, s aztán mit csinálnánk, ha tíz év múltán lefoglalnánk előlünk az összes külföldi kikötőket. Statisztikai adatokat sorol fel, hogy kivitelünket mennyire fogja emelni az Adria megszaportított hajójáratára és ezeknek új utiránya. Nem áll, hogy az Adria nem emelné Fiume érdekeit. Igenis emeli s ennek bizonyítására statisztikai adatokat olvas fel, miközben a jobboldalon folyton zajonganak, az elnök csenget, Rakovszky pedig közbekiált:

— Az ellenzék figyel, a miniszter saját pártja pedig folyton zajong.

Berzeviczy Albert közbeszól:

— Rakovszky István. Tessék a Riegler-féle papírgyárról beszélni.

Szerb György: Ne tessék témákat csinálni.

— Tessék ezt a miniszterelnök urnak mondani Szerb képviselő ur — mondja derülség közt Rakovszky.

Hegedüs kereskedelmi miniszter aztán igazat ad Rakovszkynak abban, hogy jobban kívánja az Adria a saját hajóinak kihasználását. Hát ez a dolog, de hát hiszen épp ezért kötelezzük az Adriát új hajók építésére. Azt bizonyítja ezután statisztikai adatokkal, hogy a magyar állam a többi államokhoz viszonyítva legkevesebb szubvenciót ad a hajós társaságnak. Azután azt sorolja fel, hogy az Adriának mely járlata után van nyeresége és mely járlata után vesztesége, amelyért kárpótolni kell.

— Honnét vette a miniszter ur adatait — kérdi Pichler.

Hegedüs miniszter: A társulat könyveiből. Csak nem tételezik fel, hogy hamisítottam.

Pichler: Nem. De van nekünk tengerészeti hatóságunk is, attól is vehette volna.

Hegedüs Sándor: Mi azért fizetünk szubvenciót, mert az általunk kikötött járlatokon veszt a társaság s azt csak nem követelhetjük, hogy mert más járlatokon nyer, azért nekünk ingyen szolgáltatásokat tegyen. Mégis egy fontos moodani valója van, de előbb öt pernyi szünetet kér.

— Helyes! Helyes! hangzik az egész Házban.

Öt perci szünet után. Hegedüs kereskedelmi miniszter folytatta beszédét s azt bizonyítja, hogy az Adria, ha a kikötők közötti forgalma nem volna, deficitbe kerülne s ez is bizonyítja, hogy rá van utalva a szubvencióra. Itt az ellenzéknek vagy azt kellene bebizonyítania, hogy kevesebb szubvencióra van szükség, vagy azt, hogy nem kell szubvenciót adni. Rátér ezután a tarifa kérdésére. Amit Pichler a tarifákról mondott, az őt megdöbbenett. Felolvassa az Adria és Magyar Államvasutak közt kötött szerződést s abból bizonyítja be, hogy nem áll az az állítás, hogy Franciaországba olcsóbb volna a szállítás, mint Fiuméba. A tarifális díjtételek különben a legszigorubb ellenőrzés alatt vannak. Teljes rakományoknál a kereskedők részére 24 nap alatt hajót kell rendelkezésre bocsájtani s a tarifa-díjszabást előre kötelessége közölni a feladóval. Az ő közbenjárása következtében a ruhaneműt, lisztet az Adria a maximális tarifán alul szállítja, mondja helyeslés közt. Az Adria adókérdésére azt mondja, hogy az adókövető bizottság tévedhetett, de azért kár volt fegyházról beszélni, mert az adókövető bizottság tudva helytelenül nem járt el. Rakovszky keresztyénpárthoz tartozik s mégis öt év óta gyűlöletet hirdet.

Nagy zaj támadt erre az ellenzéken. Rakovszky felkiált:

— Én csak azokat bántom, akik megérdemlik. Akik jogtalanul szerzik a milliákat.

Még a kivándorlás kérdéséről szól a miniszter. Azt először itthon kell megakadályoznunk, azután a kivándorlottak védelméről Amerikában kell gondoskodnunk és ekkor jöhet csak szá-

mitásba az Adria közbeeső kapocsként, mint olcsó szállítási eszköz. Pichlernek azt feleli, hogy a hajók építésénél a magyar iparra gondja van.

— A miniszter ur most sem[őszinte]! — kiáltja Pichler derülség közt.

— Az vagyok — mondja a miniszter, — mert a hajók alkatrészei magyar gyárakban készülnek. Az Adria személyzetének magyar tengerészekkel fokozatos kiegészítésére intézkedés van tétel. Beszéde végére ért, nem tudja meggyőzte-e hallgatóságát.

Pichler: Nem. (Derülség.)

Hegedüs Sándor az ország érdekében járt el midőn arra törekedett, hogy az Adria szerződését tíz évre meghosszabbítani akarja. Rakovszky őt csak azért mentette fel a súlyos vádak alól, mert még nem rozott multu. Hát ezt köszöni, de nem kér belőle. Ajánlja a javaslat elfogadását mondja, a jobboldal helyeslése közt — Halljuk Polónyit! — kiáltja Rakovszky.

Polónyi Géza csak röviden akar felszólalni, de a dolog tisztázását illetőleg felvilágosítást kell kérnie a minisztertől. Igaz-e, hogy a szubvencionált Adria jövedelméből illegális proviziókat adnak ki, ami ellen a leghatározottabb alakban tiltakozik. Kérdi a minisztert, hogy igaz-e, hogy a Wiener Bankverein évi 3,600.000 korona proviziot kap az Adriától s két évre opcionális joga van.

Tisza István közbeszól, legyen türelemmel a képviselő ur. Ha a részvényeket felemelik, akkor a banknak joga van beváltani azokat névértéken. Ez is azt mutatja, hogy az az alapszabály, amit a miniszter bemutatott, nem felel meg a valószínűségnek. Ha Ausztriával való viszonyunkban mindenre vagyunk is kötelezve, de arra nem, hogy a Bankvereint 3,600.000 koronával szubvencionáljuk. Tessék prioritásokat követelni, akkor majd a pénz itthon marad. (Zajos helyeslés.)

Tisza István felszólalása után az ülés véget ért.

FÓVÁROS.

A főváros kölcsöne.

Az aláírási kölcsön lebonyolítására kiküldött bizottság ma délelőtt ülést tartott Halmos János polgármester elnöklése mellett. Bejelentette az elnök, hogy a kölcsönnek aláírás útján való beszerzésére vonatkozó közgyűlési határozatot a belügyminiszter jóváhagyta.

Bárczy István tanácsjegyző felolvasta az aláírási feltételek szöveg tervezetét.

Az aláírási felhívás főbb pontjai a következők:

Budapest székesfőváros 30,000,000 korona névértékű 4 százalékos kölcsönkötelezvényeit nyilvános aláírásra bocsátja.

A kölcsön kötelezvények tőkéjeért és kamataiért Budapest székesfőváros, az 1899. évi vagyonmérleg szerint, 200 millió korona tiszta értéket meghaladó összes ingó és ingatlan vagyonával, nemkülönbén minden jövedelmével szavatol.

A kölcsönkötelezvények és azok kamatszövevényeinek teljes bélyegilleték- és adómentességét az 1896. évi XVII. t. c. biztosítja.

A pénzügyminiszter urnak 55934/1897. sz. rendelete szerint, eme kölcsön kötelezvények a pénzügyigazgatás összes ágazataiban üzleti biztosítékul és bánatpénzül elfogadhatnak.

A kölcsön részlet-kötelezvényei 200, — 1000, 5000 és 10,000 koroná névértékűek, bemutatásra szólnak s a névérték 4 százalékának megfelelő, félévenként utólag, minden március 1-én és szeptember 1-én esedékes kamatszövevényekkel vannak ellátva.

A százmillió koronás kölcsön 1897. évi március 1-től számított 50 év alatt, félévenként március 1-én és szeptember 1-én tartandó sorsolások útján kerül törlesztésre. A kisorsolt kötelezvények teljes névértékben, minden levonás nélkül váltatnak be. A kölcsönnek fölmondása, vagy nagyobb mértékben leendő kisorsolása 1907. évi március 1-ig ki van zárva.

A 30 millió korona névérték erejéig most eladásra kerülő kölcsön kötelezvényekre f. évi április 9-től 13-ikáig bezárólag terjedő öt napon át, a nyilvános aláírás eszközölhető: a székesfőváros központi pénztáránál.

Az aláírási feltételek a következők: Az aláírás ár a névérték 87 százaléka, azok minden 200 koronás kötelezvény után 174 korona, hozzáadva a folyó szelvénykamatokat. A jegyezhető legkisebb névérték 400 korona. Az aláírás alkalmával az aláírt névérték után 5 százalékos biztosíték teendő le készpénzben, vagy takarékbetétí könyvben.

4.) A székesfőváros részéről megállapítandó összegnek megfelelő kölcsön kötelezvények egyik felerészét f. évi április hó 22-től május 6-ig, másik felerészét pedig f. évi október hó 1-től 15-ig bezárólag, az aláírás helyen s illetőleg ahol a biztosíték letételezett, az aláírók annál is inkább kötelesek átvenni, mert ellenkező esetben az át nem vett tételeknek megfelelő biztosítékok a székesfőváros javára fognak elszámoltatni. Az átvétel megtörténte után, az átengedett összegnek megfelelő biztosíték elszámoltatik, illetőleg vissza adatik.

— Változások a költségelírásban.

A belügyminiszteri jóváhagyás alapján a tanács most állapította meg az idei költségvetésben történt változtatásokat. A tanács megállapítása szerint a változások a következők: az utcák jókarban tartásának tételét 520.000 koronáról fölemelték 600.000 koronára; a háromszögelés 109.000 koronás összegét leszállították 100.000 koronára; a katonai laktanyák gondozását 96.000-ről 80.000-re; a tisztogatási költségeket 41.000-ről 37.000-re; a butorozási kiadásokat 33.000-ről 18.000-re; a bérkocsi költségeket 85.000-ről 75.000-re szállították le, a közigazgatási épületek jókarban tartása költségét 36.000 koronával redukálták.

— A közvilágítás emelkedése. A főváros egyik évről-évre emelkedő kiadása: a gázvilágítás költsége. A gáztársasággal kötött szerződés szerint a főváros a magánfogyasztásban elhasznált gáz mennyiségének megfelelő 234 százalékot ingyen kapja, a többlet pedig kénytelen megfizetni. A többlet fogyasztás 1899-ben 53.795 köbméter volt, amelyért a város 5293 kor. 42 fillért fizetett. 1900-ban a többlet már 458.066 köbméterre emelkedett, amelyért 984 fillérével 45.073 kor. 66 fillért kellene fizetni. A budgetben mindössze 6000 korona van felvéve a többlet fogyasztásra s a tanács most felhívta a pénzügyi bizottságot, hogy gondoskodjék a fedezetről, mert a többletet mindenesetre meg kell fizetniük a társaságnak.

— A budai gázgyár kibővítése. A budapesti légszuszgyárak igazgatósága a kis rókus-utcai telepén karburizált vízgáz fejlesztésére új épületeket akart berendezni. Erre a főváros hatóságától telep-engedélyt kért. Az előjáróság, mint első foku iparhatóság a kérelmet elutasította, míg a tanács, mivel semmiféle hátrányt nem látott az új berendezés létesítésében, bizonyos kikötések mellett, hajlandó volt az engedély megadására. Most a kereskedelemügyi miniszter tudatja a főváros hatóságával, hogy meghallgatta az érdekeket, valamint a kincstári igazgatóságot is és ennek eredményeképp az első foku határozatot hagyta helyben, vagyis a gázgyár kérelmét ő sem tartja teljesíthetőnek.

KÜLFÖLD.

A bomlodozó hármasszövetség.

Budapest, március 26.

Az a támadás, melyet az orosz sajtó egyik organoma intézett a hármasszövetség megbomlasztására, nem egyedüli hang, mely a jövőre nézve azt mutatja, hogy a mostani állapot egyáltalán nem maradandó. Tulajdonképpen két áramlatot lehetne megkülönböztetni, mely felbontó hatást érhet esetleg el ebben az irányban: az orosz, szláv törekvéseket és a mostan Olaszországban elhangzott elveket. Alapjában véve pedig ugyanaz az eredő, az indító ok mindkét áramlatnál. Oroszországnál a szláv terjedésnek erős akarata, az olaszoknál a franciák révén a szláv háttér.

Mert mikor Olaszország azt mondja, hogy neki Franciaországgal jó viszonyban kell élnie s a hármasszövetség megújításánál megfogja gondolni a vállalandó kötelezettségeket: a sorok között feltétlenül azt kell olvasnunk, hogy többé a szláv áramlatnak utjába nem akar állani. S ha tekintjük a birodalmak elhelyezését, földrajzi fekvését s tekintetbe vesszük az orosz hatalmi érdekek gócpontjait, melyek egymással szoros és szívós kötelékekkel egybe vannak

fűzve: látjuk, ha az olasz, francia, orosz barátság létre jön, a szláv erő annyira átöleli Európát, hogy ellene mozdulni sem lehet.

Az orosz hatalom keleti részén még vajdiki az omnipotencia. Anglia utjában áll itt a szláv áramlatnak, ő teljességében áttudja érteni, hogy ha itt is győz az orosz érdek hatalma, az angol hatalom során át tud törni: nem csak itt győzött Anglia felett, hanem magához ragadta a világhatalmat.

Bennünket igen közelről érdekel ez a kérdés, benne vagyunk a közepébe az áramlatnak, két oldalról is körül ölel a szláv baráti kar. Végtelen fontos mi reánk a hármasszövetség kérdése, mely most szerves összefüggésben áll a keleti bonyodalommal. Reánk nem a világhatalom helyzete a kérdés, hanem e hármasszövetség hová fordulása létkérdés.

TÁVIRATOK.

Orosz-kínai bonyadalom.

Nev-York, márc. 26. A kínai követ nem kapott értesítést, hogy Kína visszautasította volna a Mandzsuriára vonatkozó egyezményt. Valószínű, hogy Amerika kimondta az utolsó szót és nem fog továbbra tiltakozni. Mindazáltal elismerik, hogy Amerikának nagy kereskedelmi érdekei vannak Ma melyek szenvednének az által, ha a tartomány orosz kézbe jutna.

Pétervár, márc. 26. Itt valószínűnek tartják, hogy ha a kínaiak keddig nem írják alá a mandzsuriai egyezményt, Oroszország megszakítja a tárgyalásokat és továbbra is megszállva tartja Mandzsuriát.

Peking, márc. 26. Ma délelőtt tartotta meg első ülését a Németország, Anglia, Franciáország és Japán követeiből alakult bizottság, amely Kína jövedelmi forrásait tanulmányozta. A bizottság felszólította az ö-szes irányadó szakértőket, köztük Hart Bóbertet és Faviert is, hogy tegyenek előterjesztéseket a hadi kártérítés módzataira nézve.

Tokió, márc. 26. Az a hír, hogy Japán flottatüntetésre készül a koreai partokon, teljesen alaptalan. Oroszország és Japán között egészen normális a viszony.

London, márc. 26. Alig hogy a tiencini konfliktust elintézték, máris újabb összekoccanás támadt Oroszország és Japán között. Oroszország nagy diplomáciai akcióra vállalkozott Szöulban, ahol Pavlov, orosz diplomata képviseli Oroszországot. Pavlov mindent elkövetett, hogy meggyőzze a szöulifuszáni vasúti kölcsönt s a vasúti kölcsön meggyőzte. Ezenfelül a koreai király Brown vámgazgatót, aki brit alattvaló s ezenkívül Japán bizalmi embere, orosz presszió következtében elbocsátotta. A japáni hadügyminiszter az összes japáni erődök parancsnokait sürgős tanácskozássra Tokio-ba hívta. A japáni újságok fenyegető cikkeket írnak Oroszország ellen és a japáni börtönben a háborútól való félelem miatt az összes értékek árfolyama hanyatlott. A háborúpárt oly erős, hogy Ito márki miniszterelnököt valószínűleg energikus akcióra fogja kényszeríteni.

Tiencin, márc. 26. Bendemann német altengernagy tegnap ide érkezett és ma reggel tovább utazott Pekingbe. Az „Abo“ nevű orosz hadihajó ideérkezett. Taku előtt most a következő hajók vannak: Kornilov, Dmitrij Donszkoi, Giliak és Bobr orosz, a Rodoutable és Bengali franc a hajók és a Fürst Bismarck német hadihajó. A walis lövészek és a hongkongi ezredből 100 ember ideérkezett. Az ausztráliai katonák hétfőn elmennek.

Angol-bur háború.

Durban, márc. 26. Vagy 400 bur pénteken Vlaktantól vonatra szétrombolt egy készletet vívó vasúti vonat és azután több kocsiakománny-készlettel elvonult.

Fokváros, márc. 26. Hartebeestfonteinél kemény harc folyt, amelyben különösen az Imperial-Light-Horses és yeomanry-csapatok vettek részt.

Francia egyesületi törvény.

Páris, márc. 26. A kamara mai ülésén Bourgeois elítélte a kongregációk oktatását, mely támadás a polgári társadalom ellen. A szerzetes tanárok a keresztény iskolákban dicsőítik az inkvizíciót, elítélik a lelkiismereti szabadságot és egymás ellen izgatják a polgárokat. Bourgeois így végzi: Az ily módon nevelt gyermekeknek milyen lesz egykor a gondolkodásuk! Ki mennek az utcára és ez a polgárháború lesz. Több képviselő indítványozta, hogy ezt a beszédet falragaszokon tegyék közzé, amit a ház 293 szavattal 220 ellenében el is határozott.

Delegációk.

Bécs, márc. 26. A delegációk megválasztását valószínűleg esütörtökön fogják megejteni. Az esetre, ha a kormány az össznémeteknek és német néppártoknak biztosítékot nyújt arra nézve, hogy a Reichsrath a húsvéti szünetek után is összeül, ezek a pártok a delegáció választások elé akadályokat gördíteni nem fognak.

VIDÉKI KÖZÉLET.

— **(Közgyűlés Nyitrán.)** A nyitrai megyeház termében a főispán elnöklése alatt tegnap tartotta a *hodoki segélyező egyesület* az évi közgyűlését. Az egyesület alaptőkéje 52.000 kor., tartalékalapja pedig 5266 kor. 95 fill. A közgyűlés 873 koronát a nagy-rippényi óvoda fenntartása céljából a F. M. K. E. nyitravármegyei választmányának rendelkezésére bocsátott, 200 koronát Hubacsek tanító képezdei növendék felsegélyezésére, 800 koronát pedig több elszegényedett özvegy asszony részére utalványozott ki.

— **A veszprémi honvédek vagyona.** A veszprém megyei 48-as honvédegyület most adta ki 1900. évi jelentését. E szerint az egyesület vagyona 37176.44 korona. Évi összes bevétele 5099.2 korona, ezzel szemben a kiadás 5017.8 korona. A tiszta vagyon: 37258.56 korona.

Hivatal vizsgálat. Stesser György esendőrségi tábornok e hó 22-én a balaton berényi esendőrség felett hivatal vizsgálatot tartott s a tapasztalt rend fölött megelégedésének adott kifejezést.

— **Államsegély.** A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium az *orszói községi gyermekovó részére* 700 korona évi államsegélyt engedélyezett. Ezzel és a kivetendő pótdóval remélik most már fentartani az ovodát.

Karcolatok.

Márc. 26.

Az Adriánál — tudvalevőleg — minden csöndes szokott lenni.

A Mayländernek nevezett cápa is visszavonult szép csöndesen a rappresentanca öblébe.

Hanem a vészjósló sirályok ugyan megszaporodtak.

Nagy cápavadász az a Rakovszky!

Mind szigonyra keríti az inkompatibilis cápákat.

A osztrákok föl akarnak emelni a magyar kvótát. Ugy látszik, még mindig nem tudják, hogy *kvóta* hova est.

Kár nekik terjeszkedni az osztrák parlamentárizmus 12-ik órájában!

Gili Balázs.

A magyar papir.

Budapest márc. 26.

Mintha rosszul értettük volna „az osztrák kormány néhány osztrák értékpapirnak adómentességet adott s ugyanabban a kedvezményben részesített több orosz és olasz papir“ Ha igaz ez a dolog, akkor ne várjuk, hogy a magyar papir iránt több érdeklődés legyen a külföldön, mint amennyit tanusított vele szemben a magyar kormány. A két mondás összefüggése igen egyszerű.

Az Ausztriával kötött viszonyos-ág elve alapján az osztrák érték papir Magyarországon adó-

mentes. Hasonlóan a magyar értékpapir sem adóztatható meg Ausztriában. A valóságban ellenben az osztrákok igen drágán megvámolják a mi papirjainkat, mert sok megy hozzájuk, de mi ennek dacára sem bántjuk az osztrák papirokat, amelyekből igen kevés van magyar kézben.

Az osztrák kormány edes kevésre taksálja a kölcsönös szerződést. Bebizonyította azzal, hogy a szerződést tekintetbe nem véve, adót rótt a papirjainkra. Bebizonyította azzal, hogy idegen államok papirjait igen is kedvezményben részesíti; csak a magyar papir ellenszenves előtte.

A magyar kormány tiltakozott az osztrák kormány eljárása ellen. Hivatkozott a viszonyosságra s a kölcsönös szerződés flagrans megsértése ellen orvoslást követelt. Ausztriában ezt a követelést nem hallották meg. Egyáltalában ott semmit sem hallanak, ami nekünk magyaroknak jogos követelésünk. A magyar kormány pedig tehetetlenül áll ezzel a minden korrektséget lábbal taposó eljárással szemben.

Megtorlásra nem gondolhat. Hogyan is? Hisz az önálló vámterülettel a kormány nem fenyegetőzhetik, mert annyira lekötötte magát és elvtársait a közös vámterület hívéül, hogy még ilyen galád sértés esetén sem szabadulhat áruelőszövegségétársától.

Papirjaink révén — épp úgy, mint iparunkban és kereskedelmünkben — teljesen rabslógái vagyunk az osztrákoknak. Pénzintézeteink csak egyszerű közvetítő telepek, amelyeket Bécsből igazgatnak. Hires tőzsdénk, amely nagy a buzakötésekben — ha papiroson termelhet, arathat és szállíthat — minden életszálával függ a bécsi tőzsdétől.

Rotschild és társai s a bécsi bankházak uralkodnak értékpiaconk fölött. Ők állják utját annak, hogy a külföldi tőke fölkeresse Magyarországot. Az ő bizalmas információknak köszönhető, hogy minden magyar vállalat iránt a külföld bizalmatlan, mert gazdasági életünket azon a szemüvegen át látja, amelyet a bécsi pénzesport tart elébe.

S mert gazdasági életünk minden ágazatában megtelepedett az osztrák tőke, lehetetlen, hogy az osztrák kormány tulkapását a magunk kormányja olyan erővel verje vissza, amint az ilyen eljárás megérdemli. Lehetetlen különösen azért, mert a mai állapot kifejlésztésében azoké az oroszán rész, akiknek a megtorlás lenne a hivatásuk.

S itt a bökkenő. Hiába panaszkodunk mi az osztrákok zsákmányolása ellen; hasztalan tiltakozunk az olyan visszaélések miatt, amelyeket még a legenyhébb itélő is habozás nélkül büntető eljárás alá terjesztene. Amíg fenn és lenn, a vezetők és az egész nemzet — mint egy test — talpra nem áll hűséges szövetséges társaink megrendszabályozására, amíg gazdasági életünkben hidegvérrel túrjuk a nyilvános kalózkodást, addig az osztrákoknak igazuk van. A jambor fejős tehenet az élelmes vándorló is kiféji, ha a gazdának nincs esze arra, hogy kifosztást megakadályozza.

A magyar értékpapir megadóztatása súlyos sérelem s kíváncsian várjuk, hogy mi lesz az újabb merénylet megtorlása.

MAGYARSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap este nyolc oldal terjedelemben.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva

Egy hónapra — — 1 kor. — fill.

Negyed évre — — 3 " — "

Fél " — — 6 " — "

Egész " — — 12 " — "

Vidéken, postai küldéssel:

Egy hónapra — — 1 kor. 20 fill.

Negyed évre — — 3 " 60 "

Fél " — — 7 " — "

Egész " — — 14 " — "

Egyes szám ára 4 fillér.

Kapható minden dohánytőzsdében.

Csúz és köszvénynél

hatásban felülmúlhatlan a Zoltán-Béla csúz- és köszvény elleni kenőcs, mert a beteg, kik 15-20 éve szenvednek s fűrészt és gyögyserket használtak eredménytelenül, — e kenőcs közömbösítik meggyógyulást, átlag 2 hónap.

ZOLTÁN BELA gyógyszerésztárában
BUDAPEST,
V. Sétány-utca és Szabadság-tér sarok.

NAPIHIREK.

Budapest, márczius 26.

— **(A gödöllői Erzsébet szobor.)** Gödöllőről jelentik: Az Erzsébet-szoborbizottság Kapezy Vilmos elnöklésével gyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy az Erzsébet-szobrot május 19-én leplezik le. A programot a következőképp állapították meg:

Az ünnepet rövid istentisztelet előzi meg, melyen megjelenik az uralkodó család s melyen a szoborbizottság testületileg vesz részt. Az uralkodó család délelőtt 11 órakor fog az Erzsébet-ligetben megjelenni, ahol az ünnepet a budai és a Ganz-gyári dalárdák Kölcsey Himnuszával nyitják meg. Ezután Kapezy Vilmos bizottsági elnök fölkéri a királyt, engedje meg a leplezést, mire ő felsége válaszolni fog. A mint a leplel hull, a dalárdák alkalmi himnuszt énekelnek Erre Ripka Ferenc, a végrehajtó-bizottság elnöke fölkéri Darányi Ignác földművelésügyi minisztert, hogy a királyné szobrát, amely kincstári területen állítottatott, gondozásra vegye át a bizottságtól, mire a miniszter válaszolni fog. Végül a daloskörök Vörösmarty Szózatát éneklék.

— **(A német császár állapota.)** Vilmos német császár, berlini jelentések szerint, már annyira felépült, hogy tegnap a császárnéval kikocsizott a Bellevue-parkba, este pedig a császárnéval és a trónörökösrel megjelent a Schauspielhaus előadásán. Vilmos császár tegnap délután kihallgatáson fogadta Szögyény-Marich nagykövetet. — A merénylet ügyében a bíróság befejezte a vizsgálatot a merénylő Weiland ellen. A vizsgálat egyetlen olyan adatot sem derített ki, amelyből összecsküvést lehetne következtetni. Weilandot kórházba vitték, ahol meg fogják vizsgálni elmeállapotát.

— **(Az ifjúság koszoruja Erzsébet királyné sírján.)** Azért a küzdelemért, amelyet a szent kereszt védelmében folytat a keresztény egyetemi ifjúság, — napról napra érkeznek az üdvözlések a keresztény egyetemi ifjúság részére az ország minden részéről. A legmeghatóbb üdvözlést tegnapelőtt kapta az ifjúság. Remek szép babér és palma koszoru volt ez nemzetiszínű széles szalagján a felirással: „A kereszt védőinek a magyar hőlyegek. A koszoru közepén gyönyörű fehér kereszt áll havasi gyopárból. Az ifjúság mélyen meghatva fogadta a magyar nők ajándékát. Elhatározta, hogy azt nem tartja meg magának, hanem kegyeletos hódolata jeléül annak síremlékére áldozza, aki életében, halálában maga a határtalan szeretet és fájdalom szent mátyrja volt: megboldogult Erzsébet királyné dicsőséges emlékezetének. Új nemzetiszínű szalagot tétetett a másik mellé, amelyre ezt a felirást tétette: „A magyar egyetemi ifjúság Magyarország nagyszóvjának”. Azután gyász fátyollal vonatta be e két szalagot és küldöttsége által Bécsbe vitette. Az ötlagu küldöttség vasárnap érkezett Bécsbe és hétfőn délelőtt nyert beocsátást a kapucinusok templomába. A koszorut a küldöttséget fogadó gvardián maga vette át az ifjaktól s magyar szavakkal üdvözölve őket, megígérte hogy önmaga fogja elintézni a szükséges formalitásokat és a keresztény magyar ifjúság koszoruját az emlékre helyezi. A megboldogult királyné üdvéért azután magyar imát mondott a gvardián, az ifjakkal együtt.

Majd megmutogatta a küldöttségnek a császári sírbolt minden nevezetességét, továbbá a rend erekléit és nevezetességeit s teljes egy órai együttlét után a kegyelet érzésével távoztak el ifjaink, akik még aznap este visszatértek a fővárosba, hogy itthon folytassák a a terv szerint még messze kiható törvényes küzdelmet kitűzött céljuk elérésére.

— **(Halálozás.)** Varju Ferenc mérnöki hivatali napi-díjas tegnapelőtt meghalt a Rókus-kórházban. Vasárnap délután temették.

— **(Hercegi keresztelők.)** Lipót Szalvátor királyi herceg és neje Blanka királyi hercegnő márczius 20-án született fiát tegnap keresztelték Bécsben. A keresztelők jelen volt a király gróf Paar főhadsegéddel, továbbá Mária Terézia és Mária Annunciáta királyi hercegnők, Ottó királyi herceg és neje, Ferdinánd Károly királyi herceg és neje, Ferenc Salvator királyi herceg és neje, Ernő Ágost kumberlandi herceg és Thyra kumberlandi hercegnő. Az újszülött királyi herceget Antal Szalvátor névre keresztelték.

— **(Királyi anyós.)** Kopenhágából érdekes doigot elevenítenek fel, amely feltűnteti, hogy a mostani angol királyné milyen viszonyban volt anyósával, az elhunyt Viktória királynővel. Alexandra királynő 1867-ben még mint velszi hercegné, gyermekágyban feküdt és állapota komoly aggodalomra adott okot. A mint a beteg heves láztól gyötörve, eszméletlenül hanykolódott ágyában, egyszer csak bejött Viktória királynő, szó nélkül letérdelt ágyánál és zokogva ismételtette:

— Alexandra! Ne hagyj itt bennünket! . . . Ne hagyj itt minket! . . .

A velszi herceg házasságának első éveiben ugyanis az angol királynő nem nagyon kedvelte a dán hercegnőt, mint fia feleségét, s látván, hogy halálos beteg, a lelkiismeret szólt meg a királyasszony szavaiban. A feszült viszony, mely közöttük volt, csak 1871-ben változott meg, amikor a hercegi párnak legkisebb gyermeke meghalt. A hercegnőt annyira megviselte gyermekének halála, hogy mély fájdalom megindította Viktóriát. Nemsokára ezután a velszi herceg lett sulyos beteg s ez a közös aggodalom és fájdalom még jobban összehozta a két asszonyt, akik azóta a legjobb viszonyban voltak egymással.

— **(Tavaszi hullámmás.)** A napfényes levegőben már usznak a tavaszi hangulatok s a hegyek mögül kicsapódó kege hűvösebb szelek egyre ritkábbak lesznek. Naftalinos már a télkabát s virágos felöltők tarkállanak a nap-sütött utcákon. Ez már a tavasz. A folyókon, hegyi vizeken leuszkot a legutolsó jég-tábla, tavaszi hullámokat ringat a méltóságos folyam, a Duna is. És ime hajók táncolnak az agg Duna hátán, karsu propellerek, vékonyderekű csónakok; megindult a vizek élete is. Ez már a teljes tavasz.

— **(Az angol király követi Bécsben.)** Az új angol király követi, Wolseley lord vezetésével tegnap délután érkeztek Bécsbe. A pályaudvaron a szolgálatra kirendelt Resnicek vezérőrnagy és Hohenlohe Gottfried herceg vezérkari százados, továbbá az angol nagykövet és a nagykövetség személyzete fogadták a küldöttséget. Az üdvözlés után Wolseley, ki angol tábornagy egyenruhát viselt és a többi urak udvari fogatokon a Hofburba hajtottak, ahol az uralkodó vendégei lesznek. Holnap délután egy órakor ő felsége külön kihallgatáson fogadja Wolseleyt. Este pedig a küldöttség tiszteletére az uralkodónál ebéd lesz.

— **(Kisjenői vadászatok.)** József Ágost kir. herceg öt napi kisjenői tartózkodása óta kora reggeltől késő estig szalonkákra vadász. A vadászársaságban vannak: Libits Adolf udvari tanácsos, Tabajdi Sándor táblai bíró, Csukay Gyula főszolgabíró, Kirileszku Gyula közjegyző, Vály Lajos főmérnök, Bayer József gyógyszerész és az uradalmi tisztek élén Kokas József inspektor. Augusztá kir. hercegné csak délelőtt keresi föl az erdőben a kir. herceget és a társaság együtt a szabadban ebédel. Ilyenkor kizárólag magyarul beszélnek. A kir. herceg többször kijelentette, hogy a gyermekei nevelésénél a magyar nyelvet különösen fontosnak tartja. A három nap óta tartó hideg idő miatt a vadászatoknak nincs meg a várt eredménye. Csütörtökön 12, pénteken 8 és szombaton 10 szalonka került terítékre. Szombaton a kir. herceg egy pompás vaddisznót terít t le.

— **(Ybl várkapitány)** nyugdíjazása ügyében félhivatalosan jelentik a következőket: illetékes helyről értesültünk, hogy egy napi lapban megjelent s Ybl udvari kapitány nyugdíjaztatására vonatkozó az a hír, hogy a „Magyar főudvarmesteri hivatalban éles konfliktusok” történtek volna, nem felel meg a valóságnak. Ybl egészségi okból kért szabadságot, s szabadsága alatt fogja nyugdíjaztatását kérni.

— **(Nemzetiségek viszálya.)** A panosovai szerbek és románok régóta viszálykodnak a temető kérdése felett. Ugyanis a románok egyenjogú félként akartak használni a temetőt; ebbe azonban a szerbek nem egyeztek bele. Ez az ügy megjárta már azóta a verseci püspöki hivatalt is, végre a közigazgatási bizottságnál nyert befejezést. A bizottság azt határozta, hogy a Panosován létezőnek állított görög-keleti román hitközség törvényesen megalakultnak nem tekinthető s ebből kifolyólag nekik sem külön temetőre nincs joguk, sem pedig arra, hogy a szerb g. k. román szertartás szerint gyászszertartást rendezzenek.

— **(Szív és gyomor.)** Hogy a lelkesültség milyen hatásokat tud előidézni, arra példákat idézhetnők a történelem lapjaiból. Láttuk Kartagót romokban omolni a lelkesült római brigádérosok csapatjainak csapásai alatt. Láttuk amint frank nyárs-polgárok énekszó mellett rombolták

le a Basillet. Láttuk, hogy Napoleon seregei fűtűrészve mentek át a lángokban uszó Európán és sok mindenfelét láttunk ilyesmi lelkes tényeket. De az is tény, hogy a hódolási polgárok egész egyszerűen lefőzték Manust is, Napoleont is és az összes többi lelkesedésben utazó világiakat. Ők, akik csak 87-en voltak, a márczius 15-ki ünnepély után a banketten száz kiló halat ettek meg! Micsoda szív és micsoda gyomor!

— **(Merénylet egy miniszter ellen.)** A Pobjedonoscevs ellen intézett merényletről, miről tegnap megemlékeztünk, a következő részleteket írják: A merénylő az ablakon át két revolverlövést tett Pobjedonoscevs földszinti dolgozó szobájába. Pobjedonoscevs, aki íróasztalánál ült, mikor az első golyó az ablak rájárába furódott, fölkelt és az ablakhoz ment, hogy a zaj okát meg tudja. Épp ekkor dördült el a másik lövés, melynek golyója az ablaküvegen át a szobába röpült. Pobjedonoscevs még mindig nem tudta, hogy ő reá lönek, kiment az előcsarnokba és a portáshoz intézett kérdést, aki azt felelte, hogy bizonyosan a künn levő villamos lámpák egyike pattant el. Ekkor dördült el a harmadik lövés és a golyó a dolgozó szoba ablakába furódott. Késő volt és az utcán nem járt senki. Így történt, hogy a merénylő még egy negyedik lövést is tehetett, amikor a lövések zajára elősiető rendőrök letartóztatták. A kihallgatásnál kintunt, hogy a merénylőnek még egy Ivanov nevű bűntársa is van, akit szintén letartóztattak. A merénylő bevallotta, hogy őt sorshuzás után jelölték ki arra, hogy Pobjedonoscevsen Tolsztoj kiközösítését és az orosz diákok elleni rendszabályokat megfoszulja. Pobjedonoscevet a cár Carszkoje-Zeloban kihallgatáson fogadta.

— **(Gyilkosság.)** Román-Resicáról írja tudósítónk: Kovács Imre gyárímunkás négy év óta haragban élt szomszédjával, Lefkovic Alberttel. A civakodás többször megújult s az utolsó szomorúan végződött. Kovács tegnap délután hazafelé ment s összetalálkozott haragosának apósával, a 70 éves Berger Dáviddal, akivel szóváltásba keveredett s akit botjával leütött. Az öreg embernek segítségére sietett a felesége, aki szintén rosszul járt, mert Kovács egy kövel úgy ütötte föbe, hogy eszméletlenül elterült a földön s csak másnap jött eszméletre, sebe állítólag halálos. Most Bergernek fia, Jakab és Henrik kirohantak, az egyik egy nagy bottal s megtámadták Kovácsot, aki kést rántott rájuk. Kovácsotól elvették a kést s 6 szurást ejtettek rajta. Kovács a közelben levő lakásába sietett s aztán összeesett s 20 perc múlva meghalt. A gyilkosokat a csendőrök a főszolgabírói hivatalba kísérték. A főszolgabírói hivatal értesítette a járásbírószágot és az ügyészséget. A szerencsétlen ember feleséget és 7 kis kora gyermekét hagyott hátra.

— **(Luccheni a börtönben.)** A genfi börtön igazgatósága újabb ismét Luccheni büntetését szigorítani. A börtönigazgató ugyanis Lucchenit kilenc napi sötét cellában való elzárásra és hat napi magán-elzárásra ítélte. A sötét cella a börtön földalatti részében van, ahol Luccheni sem éjjel, sem nappal nem érintkezhetik senkivel. Luccheni a szigorubb büntetésre azzal adott okot, hogy a börtönőröknek egyáltalán nem engedelmesskedett. A börtönigazgató intézkedett, hogy Lucchenit a jövőben senki se látogathassa meg.

— **(Az osztályorsjáték)** mai húzásán a következő nagyobb nyereket sorsolták ki:

10.000 koronát nyertek: 37719 64048.

5.000 koronát nyertek: 9025 19768 34644 42650.

2000 koronát nyertek: 20114 35422 35950 37232 37567 42940 44539 52624 54145 54358 56532 57713 57716 61541 62490 65617 68846 73242 75986 76742 79067 80951 86814 92413 94660.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **A Nemzeti Szalon** igazgatósága Hock János alelnök indítványára elhatározta, hogy a nemzetközi kiállítás termeit a tárlat utolsó napján, e hó 28-án ingyen nyitja meg a nagyközönség számára. Az ingyen napon, csütörtökön reggel 9 órától esti 8 óráig nyitva lesznek a Cziráky-palotában levő termei s az igazgatóság gondoskodni fog arról is, hogy hivatott szakférfiak magyarázatokkal szolgáljanak e napon a közönségnek.

* **Magyar színészek Amerikában.** Berlinből írják, hogy Bárkány Mária, a magyar születésű nagy tragika szintársulatot szervez s a jövő hónapban vendég szereplési körútra indul Hollandia és Belgium városáiban, azután Dél-Amerikába megy társulatával.

* Természettudományi ülés. A Természettudományi Társulat (növénytani szakosztálya 1901. március 27-ikén, szerdán, délután 5 órakor az Egyetemi Növénytani Intézet termében (Museum-körút 4) ülést tart, melynek tárgysorozata: 1. Bernátsky Jenő: Növényföldrajzi megfigyelések a Nyírségen. 2. Degen Árpád: a) A budapesti m. kir. vetőmagvizsgáló állomás kiadta „Magyar fűvek gyűjteménye” című műnek bemutatása; b) Nevezetesebb botanikai felfedezések, különösen a Balkán-félsziget területéről. 3. Hollós László: A hazai Scleroderma-fajok szétválasztása. Előterjeszti Mágócsy-Dietz Sándor. 4. Istvánffy Gyula: Az 1900-ik évi október 1—10-ig Párisban ülésezett nemzetközi botanikai kongresszusról. 5. Jelentés: A magyar növénytani „Repertorium” ügyében. 6. Indítvány: A magyar népies növénynevek összegyűjtése érdekében.

* A Kisfaludy Társaság március 27-ikén délután 5 órakor rendes ülést tart ezzel a programmal: 1. Folyó-ügyek. 2. Beatrix királyné. Berzeviczy Albert rendes tagtól. 3. Költemények. Szaboleska Mihály rendes tagtól. 4. Homér Illiászából. Baksay Sándor rendes tagtól.

* Ismeretterjesztő előadások. Az Országos Képtárban az ismeretterjesztő előadások sorozata vasárnap kezdődött meg. Első előadó Pasteiner Gyula egyetemi tanár volt, aki vasárnap és folytatólag hétfőn Andrá Manteegna, a 15. századbeli páduai mester műveit és művészi egyéniségét ismertette. A 15. század legnagyobb művészi egyéniségeként Andrá Manteegna alakja emelkedik ki, aki a maga korát megelőzte. Számos ok bizonyítja, hogy Manteegna egyéniségéből az antik művészet hatása ki van zárva. Manteegna a legnálább művészi egyéniségek közé tartozik és sajátosságai: az élénk drámaiság, a szép forma és a színek iránt való érzék hiánya germán eredetűek.

* „Fürdők és Nyaralóhelyek” (Az összes hazai fürdők ingyenes ismertetője. Kiadta a „Dunántúli Közművelődési Egyesület”) Külföldön számos vidék, sőt tartomány lakossága megél az idegen forgalomból, az oda csődülő nyaraló és fürdőző publikumból, s bár nem egy fürdőnk gyógyhatását illetőleg messze túlszárnyalja a külföldi fürdőket, mégis a magyarok százai külföldön töltik el a nyarat. A „Dunántúli Közművelődési Egyesület” vállalkozott ama nagyfontosságú akcióra, hogy a magyar fürdők felvirágoztatása és azok idegen forgalmának emelése érdekében lépést tesz. E célból adja ki minden évben a „Fürdők és Nyaralóhelyek” füzetet, melylyel hazánk regényes szépségű fürdőire akarja terelni nagyobb tömegben a külföldi fürdőkből és nyaralóhelyekből a nyaraló publikumot. E hasznos és hazafias vállalatnak most megjelent ötödik évfolyama részletesen ismerteti az összes hazai fürdőket és nyaralóhelyeket. A füzetet, melyet dr. Fodor Oszkár, a „D. K. E.” jónévi titkára szerkesztet nagy gondal, az egyesület titkári irodája (Budapest, Kerepesi-ut 43.) kívánatra bárkinek ingyen és portómentesen megküldi, ezenfelül elküldi az ország összes kaszinóinak és hivatalainak. A diszesen kiállított füzet címlapjának képét Vajda Zsiga, a jeles festőművész rajzolta.

TÖRVÉNYSZÉK.

§. Seper Kajetán, a költő. Seper Kajetán, a rágalmozási pörei után általánosan ismert kispesti volt lapszerkesztő „Darázs” című lapjában állandó rovást tartott és ugyancsak mérges fullánkokkal szurkálta meg azokat, akik ellene törtek. Ilyen volt Ács László a községi bíró is, a kivel Seper hat esztendőn keresztül a legádázabb harcban állott. A „Darázs” egyik számában aztán több apró fullánk között egy költemény is napvilágot látott, amely Ács László állítólagos viselt dolgait szellőztette. Ács László Seper ellen bűnvádi feljelentést tett a büntető járásbírósnál, amely rágalmozás miatt el is ítélte egy hónapi börtönrre és 10 korona pénzbüntetésre. Vádlott fellebezett és a pestvidéki törvényszék fellebbezési tanácsa a börtönbüntetést leszállította 14 napra, amely pénzbüntetésre át nem változtatható.

KÖZGAZDASÁG.

— Osztrák-Magyar Bank. Bécs március 26. (A „Bud. Tud.” távirata.) Az Osztrák-Magyar Bank állása 1901. március 23-án: Bankjegyforgalom 1.275.817.000 korona (—13.280.000 kor.), érckészlet 1.250.866.000 korona (+2.130.000), váltótárca 219.300.000 kor. (—5.607.000), lombardüzlet 52.989.000 kor. (—633.000), adómentes bankjegytartalék 307.468.000 kor. (+15.028.000).

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonátőzsde.

Készárúüzlet.

Buza elkelt:
Tiszavidéki 200 mm. 80 k. 8.17 $\frac{1}{2}$ kor., 200 mm. 80 k. és 100 mm. 78 k. 8.10 kor. 300 mm. 79 k. 8.12 $\frac{1}{2}$ kor. 100 mm. 79 k. 8.15 kor., 400 mm. 79 k. 8.10 kor. sárga, 100 mm. 79 k. 8.07 $\frac{1}{2}$ kor. 1000 mm 78.5 k. 8.10 kor 100 mm. 78 k. 8.10 kor. 100 mm. 78 k., 7.97 $\frac{1}{2}$ kor. kev. 4500 mm. 77.5 k. 8.00 kor. 200 mm. 77.5 k. 7.95 kor. 100 mm. 77.3 k. 7.85 kor. 1000 mm. 77 k. 7.95 kor. 200 mm. 77 k. 7.80 kor. 100 mm. 76.7 k. és 100 mm. 76.2 k. 7.80 kor., 100 mm. 76.5 k. 7.85 kor. 100 mm. 76 k. 7.85 kor. 100 mm. 75 k. 7.85 kor. sárga, 3500 mm. 77.7 k. és 1100 mm. 80.4 k. 8.15 kor. márc. 23-ki szállítás.

Pestvidéki 100 mm. 77.5 k. 8.00 kor. 200 mm. 77.5 k. 7.90 kor. 100 mm. 76.5 k. és 100 mm. 77 k. 7.80 kor. 1350 mm. 75.5 k., 150 mm. 73.5 k. és 60 mm. 73 k. 7.72 $\frac{1}{2}$ kor., 100 mm. 75.3 k. 7.55 kor. kev. 300 mm. 73.7 k. 7.67 kor. Mind három hónapra.

Erdélyi 100 mm. 75 k. 7.59 kor. 100 mm. 78 k. 7.85 kor. három hónapra.

Bajai 1600 mm. 74.3 k. 7.57 $\frac{1}{2}$ kor. Három hónapra.

Bihari 150 mm. 77.2 k. 7.85 kor. három hónapra.

D.-Földvári 1500 mm. 74 k. 7.70 kor. 1800 mm. 75.2 k. és 900 mm. 75 k. 7.72 $\frac{1}{2}$ kor. három hónapra.

Bánsági. 1500 mm. 74.8 k. 7.60 kor. három hónapra.

Bácskai. 200 mm. 76.3 k. 7.87 $\frac{1}{2}$ kor., három hónapra.

Arpa 300 mm. 6.65 kor. márc. 23-ki, 400 mm. 6.65 kor. malomba Erdélyi.

Rozs 200 mm. 7.65 kor., 200 mm. 7.50 kor. készpf.

Zab 100 mm. 6.50 kor. készpf.

REGÉNYCSARNOK. A kereszt diadala.

Angol regény.

61

Írta: Rider Haggard.

Amikor Hokosa látta, hogy ezt a helyet tovább tartani már lehetetlen, mielőtt még a támadók keresztülhatoltak volna a sáncon, visszavonta katonáit a második sánc mögé, amely körülbelül egy negyed mértföldnyire húzódtott az első mögött. Itt a küzdelem újra kezdődött. Így folyt az ütközet és óra-óra után mulott; a tulnyomó számu ellenség azonban lépésről-lépésre foglalta el az erődítések pontjait; a támadók ugyanis kétségbeesett küzdelemmel harcoltak a herceg személyes vezetése alatt és ügyet sem vetettek a temérdek halottra és sebesültra, akik egyre-másra dülték ki soraikból. Nodwengo parancsot adott, hogy ott, ahol legjobban dühöng a harc, a védők két csapatát két pihent tartalékesapattal kell felváltani. Erre a parancsra nagy szükség volt, mert mindenki belátta, hogy lehetetlenség annyi embernek vizet hordani; ebben az iszonyu forró völgyben pedig az emberek egy óráig sem bírtak harcolni. Csak Hokosa nem mozdult onnan; neki ugyanis egy nagy tökkancsóban hoztak vizet; magas termetű alakját mindig ott lehetett látni, ahol legnagyobb volt a veszedelem. Mindig őt kereste az ellenség, de a feléje tartó dárdák százai közül egyetlen egy sem találta őt.

Amikor az éj leszállott, Nodwengo embereit visszaszorították utolsó bástyájuktól is, keresztül a nyílt területen a völgy nyugati részébe, egészen addig a dombig, amelyen az ítélet fája állott. Amíg a tulnyomó erőnek ellen tudtak állani, itt maradtak; azután lépésről-lépésre vonultak vissza a völgy másik szűkületébe, ahol az asszonyok ezrei és azok az emberek, akikre nem volt szükség, egész nap és egész éjjel szakadatlanul dolgoztak, csak hogy a szűkületnél a talaj sziklából és óriási köveiből torlaszt emelhessenek egyik sziklafaltól a másikig.

Amint ez utolsó bástya felé vonultak Hokosa megpillantotta Nomát, először azóta, hogy az a Küldött bázából eltávozott. Hafela herceg, az

ostromot vezetve, az ezredek elén foglalt állást, míg Noma, kezében egy kis pajzsával és dardával, közvetlen mellette állott. Amint észrevette Hokosát, hangosan átkiáltott hozzá:

— Jól harcoltál varázsló, de holnap megszünik varázserőd, mert a holnap nap az utolsó lesz, amelyet ezen a földön töltesz.

— Oh, jaj! — felelt Hokosa — a te utolsó napod is holnap lesz Noma.

A következő pillanatban Nodwengo egyik csapata kirohant a sánc mögül és megtámadva az ostromlókat, egészen a dombig kergette, rengőteget elpusztítva közülök; így történt, hogy a gomolygásban és a folyton növekvő sötétségben Hokosa elvesztette szeméi elől Nomát; egy mellette álló harcos azt mondotta, hogy ő látta, amint Noma egy assegitól találva elesett. Így végződött a második nap.

Amint az előőrseket kiállították, a király és kapitányai nehéz gondoktól eltelve, tanácskozásra gyűltek össze.

— Figyeljetek reám — mondotta Nodwengo — ötezer katonánkból ezer halva, másik ezer pedig súlyosan megsebesülve fekszik. Fájdalmas dolog ez! Azután itt vannak még az asszonyok, gyermekek és betegek, akiknek száma majdnem tizenkétezer; közöttünk és azok között akik ezeket egyenként fogják lemészárolni, csak ez az egyetlen sánc áll. De a legkétségbeesettebb az, hogy ezen a forró területen ez az egy forrás nem képes kielégíteni ezt az óriási tömeget és féltő, hogy a víz egyszerre elfogy. Milyen utat választunk? Ha megadjuk magunkat Hafelának, ő talán megkíméli az asszonyok és gyermekek életét; de bármit is ígér, legnagyobb részünket mégis elpusztítja. Ha pedig harcba bocsátkozunk és ők levernek minket — hiszen minden ezrede a mi népünkben áll — akkor a győzők ősi szokásaink szerint mindnyájunkat lemészárolnak. Azt gondoltam, hogy keresztülvonulunk a völgyön; ki oda, ahol a forrás már folyóvá szélesül; de azt is majdnem biztosra lehet venni, hogy mire ez az óriási sokaság eléri a völgy végét, Hafela már sereget küld a kijáráshoz, hogy az elvágja előttünk az utat, míg ő maga innen a hátrvédett fogja zaklatni. Most szóljon az, aki jobb tanácsot tud adni.

— Én adok tanácsot, oh király! — mondotta Hokosa. — Mik is voltak a Küldött utolsó szavai halála előtt? Nem ezt mondotta-e: „A pogányok itt állanak kapuitok előtt és közületek sok vész el az ő dardáiktól; de én mondom nektek, ők nem fognak győzedelmeskedni!” Nem mondotta-e: „Bizzatok ragaszkodjatok a kereszthez és ne kételkedjetek a ti Uratokban, mert ő megvéd titeket és utánatok gyermekeiteket is; ő lesz a ti vezéretetek és ti lesztek az ő népei?” Nem azt mondotta-e, hogy halgassatok tanácsomra? Hallgassatok tehát meg tanácsomat: a ti helyzetetek kétségbeesítő, de ne csüggedjetek és ne gondoljatok a holnappal, mert minden jóra fog fordulni. Imádkozunk most ahhoz, akiről a Küldött beszélt nekünk és akihez most bizonyára könyörög érettnék, ott ahol van, hogy vezérelhessen és védhessen minket és ezért ő bizonyára meg is fogja hallgatni könyörgésünket.

— Ugy legyen! — mondotta Nodwengo és felállva a kövek halmazára, a hold fénye mellett a sokaság füle hallatára mondotta el a könyörgést.

Ezalatt Hafela táborában is tanácsot ültek. A herceg emberei haláltmegvető bátorsággal harcoltak és minden lehető elönyt felhasználtak; de ez a bátorság sokba került, mert Nodwengo minden elvesztett harcosára Hafelának három embere pusztult el.

De Hafela seregei ezenkívül is nagy bajban voltak, mert nemcsak a teljes kimerülés fenyegette őket, hanem vízhiányt is szenvedtek, mert minden csepp vizet iszonyu fáradtsággal kellett hozniok a Nagy Térről az odavezető kegyetlen sziklás uton; és ezt a vizet is nyers börtömlökhöz hozták, ahol az csakhamar megbűdösödött; tökkancsókat ugyanis keveset hoztak magukkal.

— Keserves helyzet, — mondotta Hafela. — Ezek az emberek bátran harcoltak, látva azt, hogy csak egy maroknyi nép áll velök szemben. Nodwengonak alig van már háromezer embere és én mégis azt hiszem, hogy mire az utolsó sánctól is elfoglaljuk, hadseregünk több mint a fele tönkre fog menni. És jaj! amikor ezzel készen vagyunk, akkor szembe kell szállanunk a visszatérő nagy sereggel és hogy akkor mi történik, arról sejtelmem sincs.

(Folyt. köv.)

Az ország legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrása!

Nagybani eladás. Saját műhelyekben készült.
Duplaszélű ruhakelme legújabb színekben
25 krtól 35, 45, 60, 75, 90, 1 frtfg.
Francia batistok 35 krtól 45, 60, 75 krtfg.
Fehérrőtört batistok 24 krtól 30, 35, 40 krtfg.
Félg. kazmir és cloth paplan frt 3.50, 4.50

Finom atlasz paplan remek színek frt 6.50
1 készlet (3 db) ág- és asztal-terítő 4 frttól
4.50, 5.50 frtfg.
Szövetfüggöny két ablakra frt 2.40, 3, 3.50
Csipkefüggöny két ablakra 3.50 krtól 4, 5,
6 frtfg.

Gyönyörű cloth blouz remek színek frt 2.50
Finom szövet és luszter felsőszoknya
frt 3.50, 4.—
Remek alsőszoknyák frt 2.50, 3.25, 4.—
A legelegánsabb női ruhák frt 8.—, 10.—
15.—, 20.—, 25.—

Gyászruhák 4 óra alatt elkészítetnek.

Hercezeg és Horvát Kerepesi-ut 52.

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1901. március 27.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Morituri.

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Vieux Marcheur

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A Gyurkovics leányok.

Kezdeté 7 órakor.

M. Kir. OPERAHÁZ.

Zázva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Cirkusz-élet.

Kezdeté 7 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Amerika.

Kezdeté fél 8 órakor.

Hatóságilag engedélyezett
Kereskedelmi Tudakozó Iroda
Weisz Sándor és Schuster
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 29. sz. a.
Az iroda felvilágosítást nyújt cégek, iparosok és magán-egyenének, valamint azok magánviszonyaira, az ország bármely helyen mérsékelt díjazás mellett és egyes esetekben is. Bekövelezett változásoknál az iroda feleit díjtalanul értesíti.
Kitűnő referenciák.

Hálhólyag és gummi, elismert legjobb francia gyártmány, eredeti párisi csomagolásban, tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12, 16 korona. Capet americans (rövid): 6, 8, 10 korona. Párisi hölgy óv szivacsok: 4, 6, 8, 10, 12 korona. Női v. zerek (Pely Porus), Pessarium celusivum, Menzinga tanár szerint 5 korona, bevezető hezzá: 3 korona. Diana-öv (havi kötszer) darabonként: 11 korona. Dusan felkészült raktár: Irrigátorek, bidék, mindennemű suspenseriomok, valamint a beteg-ápoláshoz szükséges összes eszközökben férfiak és nők részére.

Szolid kiszolgálás! Olcsó árak!
Kimerítő árjegyzékeket, zárt borítékban, titoktartás mellett, díjtalanul küld szét:
KELETI J. orvos-sebész mű- és kötszer-gyár.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
Alapított 1878. Tisztelettel kérik a czimre jól ügyelni.

Kávé és Tea

Árak:

1 kő Háztartási (igen jó)	frt 1.20
1 « Verseny (Portovico)	« 1.30
1 « Verseny (Portovico)	« 1.50
1 « Cuba (finom)	« 1.70
1 « Cuba (legfinomabb)	« 1.90
1 « Gyöngy (finom)	« 1.50
1 « Mecca	« 1.40
1 « Mecca (legfinomabb)	« 1.60
1 « Arany jáva	« 1.40
1 « Arany jáva	« 1.60
1 « Vegyes pörk. (igen jó)	« 1.40
1 « Szalady-féle Hungária	« 1.20

(ennek főraktára nálam van.)

Kávéhoz csomagolható

1/4 kiló Mandarin, csász. kev.	frt 1.60
1/8 « Mandarin, csász. kev.	« .85
1/4 « Háztartási	« 1.25
1/8 « Háztartási	« .65

4 1/2 kilós postaszáknál (melyben több fajta is küldhető) már vidékre is teljesen bérmentve és elvámolva küld

Balogh László

Kávé és Tea kiviteli üzletei.
Főüzlet:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 12.
Fióküzletek:
VI., Andrassy-ut 86. és VII., Dohány-utca 61.

Ezen gyógymóddal az egész test megszabadul a kóranyagától, a vér megújul és az idegek megerősödnek.

Ideg-, vér-, bőrbetegségeket

aranyeret, gerincbajok és gyengeségi állapot, továbbá mindennemű szépséghibákat (kozmetika) sok év óta biztos sikerrel gyógyít

Dr. Palócz I. v. kórházi orvos specialista

Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Rendelés d. e. 10 órától d. n. 6 óráig (vasárnap 4 óráig). Külön férfi és női osztályok. Levélre kimerítő válasz.

Gyógyszerekről gondoskodik.

JENCS-féle

Magyar Restitutions-Fluid

lovak és szarvasmarháknek.

JENCS VILMOS gyógyszerész

Budapest, II. ker., Széna-tér 1. szám.

Hol a ló vagy szarvasmarha állandóan használatban van, e szer nélkülözhetetlen. Rendszeres használva az állat izomerejét fokozza, kitartóbb, erősebb teszi; megátalja a lábak merev bennlását, az intaguitást s az ugynevezett pókosodást.

Ára 2 korona.

Jöjjenek hozzám,

ha elegáns és tartós cipőket akar-
nak vásárolni. Kizárólag saját
gyártmányomat tartom, melyek
tartósságért jótállással szavatol-
lok. Óriási választék, bámulatos
olcsó árak mellett. Vidéki
rendeléseket jobban esz-
közlök, mintha az ille-
tő személyesen vá-
lasztotta
volna.
Nem tel-
szőkész-
séggel kicserélek vagy a pénzt visszaadom.

Férfi vikszos cipő, egy darabból, erős talp	3.—
Férfi vikszos betétes cipő, elegáns kivitel	3.20
Férfi vikszos elülfűzős cipő, gavallér forma	4.—
Divatós barna vagy sárga bagaria, előkapcsos	4.—
Szalonlak, keztüdbőrszár, fűzős vagy cugós	4.—
Box Calf, borjubőr fűzős cipő	4.—
Legújabb fekete vagy sárga kerékpárcipő	2.30
Női finom zergebőr, cugós, 16 cm. magas szár	3.—
Női finom zergebőr, fűzős cipő	3.30
Szalonlak, fűzős vagy cugós	3.50
Divatós barna vagy sárga fűzős cipő	3.40
Fekete vagy barna zerge félcipő	2.20
Több száz divatos ábrakkal ellátott árjegyzékem, mér- tékvevési utasítással együtt ingyen és bérmentve. Mindennemű finom fekete és sárga kenőcsök.	

Agulár Ede BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 6.
A New-York palotával szemben. Kérem a címre
ügyelni,

A „Magyar Orvosi műszertár”
orthopaediai műintézetében
BUDAPEST,
Kerepesi-ut 32 a. sz. alatt
(Rókus kórházzal szemben.)
SÉRVKÖTÖK.
Egyoldalu: 3, 4, 5, 6 frtért.
Kétoldalu: 6, 8, 10, 12 frtért
a legkiválóbb kivitelben kapha-
tók. Műlábak, műkezdek, mű-
fűzők ferdénötteknek,
egyenestartók, haskötők,
görcsérharisnyák stb. stb.,
mérték szerint jótállással kő-
szítetnek.
A betegápoláshoz szükséges ösz-
szes cikkek, valódi francia óvr
szer-különlegességek nagy vá-
lasztékban és jutányos árak
mellett kaphatók.

Lelkisméretes kiszolgálás.

Zárt árjegyzéket ingyen és bérmentve küld
a vállalat.

Megjelentek

tavaszi és nyári idényre szóló divat szövetek
25-30 koronáért feltűnő
elegáns öltönyöket, felöltöket, téli kabátokat gyapju-
kalméből mérték szerint saját műhelyekben készítik.
Mehér Sámuel M. férfi szabó és ökl. műszabász.
Budapest, VII., Nagydófa-utca 13., I. em.
Vidékre mintákat és mértékveteli utasításokat küld.
A nem rendelők is megtekinthetik a gyönyörű szöveteket.

Czimbalmalm,

melyek az istentisztelet szolgálatára alkalmasok által minden tekintetben a legkiválóbbaknak vannak előmozdítva és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 forintól kiküldendő árban kaphatók. Mint-hogy ez idő szarját a gimnaziumnak pedálgán és belső szerkesztésén utóéletben találmányos van, így javításokat és átalakításokat is elfogadok, a hang javulásáért és tartósságáért kezeskedem vállalkozok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 42. sz. és Vörösmarty-utca 16. szám.

Árjegyzékét bérmentve küld.

Lószőrmatracz

8 részű 15 kg. súlyban csínvából 14 forintért kapható, míg a készlet tart. Budapest, IV. ker. Teréz-körút 36. sz. / kárpitosnál.

Butoriparosok,

Nemes és Lengyel Budapest, IV., Kelesmeti-utca 6. sz. I. em., ajánlják dusan felszerelt raktárakat, sajátkezesített nyúl- és kárpitos munkákban.

Vegyszerek, gyógyárak, kötszerek, pipere és illatszerek, ajánlható legjobb bevásárlási forrása

KARTSCHMAROFF A.
szereosen drogeria BUDAPEST.
VIII., Kerepesi-át 39. sz.

Kis Hirdetések

kiadóhivatalban

Allást keresők

munkaadók,

vevők, eladók, bérlők

bérbeadók

és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresnek az érdekelteket,

hirdessenek

„MAGYARSAG”

Kis Hirdetések

rovatában.

A kihirdetésbe a címlet és lakást is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül.

!!! Minden sor egy-egy sorra 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül!!!

Női ruhákat
szicson készít háznál és házon kívül Léka József, IX., Ferencz-tér 11., II. em. 85. Levelezőlap-meghívásra bázhoz jövök. 7666

Egyházi szerek,
lebegők, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók:
Szűts és társánál,
Budapest, IV., Ujvilág-utca 2. sz.

Kétszemes,
valódi mékely konyha. Ebéd, vacsora 20 forint-ért, a Fehéré szálloda éttermében Ürményi-utca, Kerepesi-át.

Gazdatiszt
jelenleg 2000 holdas birtékban alkalmazva, helyét változtatni óhajtja. Igényei legvárhatóbbak. Címe: Burg L. Sima, Szatmárn.

Lakás keresetők
első emeleten, mely két kisebb egységbe nyit és egy-egy nagyobb kámba bejárata udvari szoba is lehet, előszoba és konyhával. — Ajánlatok ár megjelölése mellett „LAKÁS” címen a lap kiadóhivatalába kéretnek.

Szabadalmi
Tudományok
örökösölés.

Magyarország leghíresebb ásvány-gyógyforrásai a

Bikszádi

gyógyit mint a drága Selters. A

Sztojhai

azonos a Kurisbaditá, Bériák, Almer Lajos és Károly, Nagybánya.

Kész kenyha-berendezés állandó raktára
BÖLE JÓZSEF
asztalos-mesternél,
Budapest,
VIII., Stáhl-utca 1.

Zálogszedulákat,

1000 arany és ezüstöt legmagasabb árban vesz
SCHILLER IZSÓ,
IV., Királyi Pál-utca 12. szám alatt.

rajzok, leírások és egyéb műszaki munkák elhelyezését jutányosan elvállalja
LÁZAR ALBERT okl. gépészmérnök Budapest, VII., Kazinczy-utca 48.

Asztalos és kárpitos BUTOROK

egyes darabok vagy egész berendezések kizárólag saját, szolid gyártmányok készpénz és részletfizetésre
Glück József cégnél
Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.

Hoffmann Károly utód.

elvállal
díszes és egyszerű temetések rendezését.
Fa-, érc- és kettős-koporsók, sírkoszorúk és halotti cikkeik elismert, legjutányosabb árak mellett.
BUDAPESTEN { IV. ker., Váci-utca 45.
VI. k., Nagy-Mező-u 10.
IV. ker., Molnár-utca 35.

Zsebórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre kaphatók
POLGAR KÁLMÁN
órák- és ókszer-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29.
Vidékre árjegyzék bérmentve.

RITKA ALKALOM 〰〰〰〰
〰〰〰〰 **GYÖNYÖRŰ DÍSZES KÖTÉS.**
OTTHON
Az „Otthon” remek képeket, elbeszéléseket stb. foglal magában. Határozottan állítjuk, hogy mindenki, ki ezen művet megvásárolja, rendkívül meg lesz elégedve.
Két teljes kötet (12 füzet) „Otthon” 98 és 1890. évfolyamának díszkötésben kötve 8 forint helyett 2 forint 80 kr.
Megrendelhető a Magyarországi kiadóhivatalban.

„GUZI”-kenőcs.
Ezennel nyilvánosan 1 évi írásbeli jótállást vállalok minden nálam vásárolt cipőért, melyet „Guzi”-kenőccsel naponta egyszer bekenelek, mi által a bőr időelőtti elrepedése ki van zárva. 1 tégely ára 40 kr. — Mindenki, ki cipőit nálam szerzi be, 1 tégely „Guzi”-kenőcsöt kap ingyen. — Vidéki megrendelés csupán 30 kr. postaköltséggel jár, nem megfelelőket visszaveszek és ezennel kötelezem magam a pénzt visszaadni.
Férfi vix sima cipő, erős kivitelben kenőccsel 5.—, Férfi vix betétes cipő, erős talp elegáns 3.30, Férfi vix fűzős cipő gaval-lér forma 3.50, Divatos barna v. sárga bagaria fűzős cipő 4.—, Szalonlak fűzős v. cugos cipő, elegáns 4.—, Legfinomabb „box kalf” bőr, fűzős v. gombos cipő, legelegánsabb francia szabás 4.50. — Női legfinomabb zergebőr cugos vagy fűzős 3.—, Női legfinomabb zergebőr gombos cipő 3.50, Szalonlak fűzős v. cugos cipő elegáns 3.50, Divatos sárga vagy barna bagaria fűzős cipő 3.20, Párisi divat „box kalf” bőr fűzős v. gombos cipő, elegáns gaval-lér forma 4.—
Mértéknek elegendő, ha a lábtalp harisnyában egy papírlapra rajzoltatik. Kérje több száz ábrával ellátott árjegyzékemet, melyet ingyen és bérmentve küldök. Tisztelettel
Agulár Dávid Fia BUDAPEST, Deák-tér és Király-utca sark.

Most jelent meg!
BUR SZABADSÁGHARCZ.
Irtá: SIMON VILMOS
bur parancsnok.
Ára: 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)
Kapható a
BELVÁROSI KÖNYVNYOMDÁBAN BUDAPEST,
IV., Váci-utca 81. sz.

Legszebb alkalmi ajándék! **Kedvezmény** Gyönyörű kivittel!
MAGYARSÁG előfizetőinek.
A ki a „MAGYARSÁG” kiadóhivatalába egy fényképet küld,
5 forintért kap egy életnagyságu
gyönyörű kivittel **platin-arcképet** pompás kartonon, 50 cm. szélességben és 65 cm. magasságban.
Vidékre, csomagolással és díjmentes szállítással 5 frt 60 kr.
Megrendelésnél az összeg fele kiadóhivatalunkba előre beküldendő, a másik fele utánvétellel (Budapesten az átvételnél) lesz kiegyenlített.
Feltűnő olcsóság! **MAGYARSÁG** Legalkalmasabb megjelölés!
Kiadóhivatal.
BUDAPEST,